

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

תא"ל אורלי מרקמן – המשנה לנשיא

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המבקש (ע"י ב"כ, סרן שגב רום)

נגד

מו XXX סגן ג' ל' – המשיב (ע"י ב"כ, עו"ד רחל תורן)

בקשה לעיכוב ביצוע עונש. הבקשה התקבלה.

ה ח ל ט ה

רקע

1. ביום 5.2.2018 הורשע המשיב, סגן (מיל') ג' ל', לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ובעבירה של התנהגות שאינה הולמת, לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. בתמצית אציון, כי בית הדין קמא הנכבד קבע, כי ביום 29.3.2016, במשרד ביחידה, שוחח המשיב עם נפגע העבירה, קצין אחר מהיחידה. השניים בחנו אקדח מסוג גלוק 26, שהיה ברשות המשיב. בשלב מסוים, פירק המשיב את האקדח מחלקיו, ומסרו, ללא מכלול, לידי אותו קצין. לאחר מכן, נטל המשיב את האקדח חזרה לידיו והרכיבו, כשהוא טוען אותו במחסנית, שבה כדורים מסוג 9 מ"מ. המשיב הדגים לחברו דריכה בחגורת המכנסיים. בהמשך, כיוון המשיב את האקדח לפינה הימנית התחתונה של החדר ולחץ על ההדק. אז, נורה כדור אשר חדר לפלג גופו התחתון של חברו, שחלף במקום וגרם לפציעתו.

2. ביום 25.3.2018, במסגרת גזר הדין, הושתו על המשיב ששה (6) חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודה צבאית, מאסר על תנאי, קנס, הורדה לדרגת סג"ם ופיצויים לטובת נפגע העבירה. נקבע, כי המשיב יחל לשאת את עונש המאסר האמור, ביום 10.4.2018.

3. שני הצדדים אינם משלימים עם פסק הדין. היום, 9.4.2018, הגישה התביעה ערעור על קולת עונש המאסר בפועל ועתרה להחמיר במשכו ולהורות כי ירוצה בכליאה ממשית. אף מטעם ההגנה הוגשה היום הודעת ערעור כנגד הרשעתו של המשיב בעבירות כמפורט לעיל. ההגנה עתרה לזכות את המשיב מן העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

4. בד בבד, עתרה התביעה להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל, בעבודה צבאית, עד למתן פסק הדין בערעור. ההגנה מתנגדת לבקשה ומכאן הדיון שלפני. לנוכח סד הזמנים הקצר ומשהצדדים פרטו בהרחבה את עמדותיהם בכתב והסכימו כי אתן החלטה, מבלי לקיים דיון בבקשה, מצאתי לדון בה כעת.

בקשת התביעה

5. כאמור, לדידה של התביעה, על מנת שלא לסכל את ערעורה, המכוון הן כנגד משכו של עונש המאסר בפועל והן כנגד אופן ריצויו – יש לעכב את מועד תחילתו, אשר נקבע למחר.

6. התביעה סבורה, כי בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, הסיכויים לקבלת ערעורה גבוהים, ומכל מקום, לשיטתה, בהתאם להלכה הפסוקה, נוכח משך המאסר בפועל וההוראה כי ירוצה בדרך של עבודה צבאית – מן הראוי להורות על עיכובו, שאחרת תסוכל תכלית הערעור.

תשובת ההגנה

7. הגם שההגנה ערערה על עצם הרשעתו של המשיב, כמפורט לעיל, נטען מצדה, כי אין לעכב את ביצוע עונש המאסר בפועל. ההגנה סבורה, כי אף בעניינו של המשיב, יש לפעול בהתאם לכלל, שלפיו עונש מאסר בפועל ירוצה בסמוך לאחר מתן גזר הדין.

8. לדידה של ההגנה, נוכח נסיבות הרשעתו של המשיב ובהתחשב בנסיבותיו האישיות, הסיכויים לקבלת ערעור התביעה אינם גבוהים. נטען עוד, כי עיכוב ריצויו עונש המאסר בפועל, בעבודה צבאית, עשוי להסב נזק רב למשיב, אשר מתעתד ללמוד במכינה ללימודים אקדמיים, בשנת הלימודים הקרובה ולפגוע בשיקומו.

דיון והכרעה

9. כידוע, בבוא בית המשפט לדון בשאלת עיכוב ביצוע גזר-דין, נקודת המוצא היא כי אין בהגשת הערעור, כשלעצמה, להצדיק את עיכוב עונש המאסר בפועל (ראו: ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 24.8.2014), ע"פ 4111/14 קורד נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 30.6.2014); ב"ש/14/134 רב"ט ברדיזה נ' התובע הצבאי הראשי (2014)). בין הטעמים לכלל זה, מצוי האינטרס הנעוץ באכיפה אפקטיבית של הדין הפלילי ובהרתעת עבריינים פוטנציאליים (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)).

10. בצד זאת, קבע בית המשפט העליון כדלהלן:

"...הודגש בהלכת שוורץ כי לצד הגישה המקובלת ביחס לעיכוב ביצוע גזר הדין בתקופת הערעור הלכה והתפתחה לה במשך השנים גישה שונה הנוטה להגמיש את התנאים לעיכוב ביצוע עונש המאסר עד להכרעה בערעור שהגיש הנידון ... לפי גישה זו, לצד הכלל התקף ברוב המקרים, יש צורך 'בעריכת איזון בכל מקרה ומקרה, לפי נסיבותיו ואפיוניו...'. ... ברוח זו נפסק בהלכת שוורץ כי 'לאחר הגשת ערעור על פסק-הדין שבו הוטל עונש המאסר, עומד בפני ערכאת הערעור נתון נוסף אשר יש בו כדי להשפיע על מגוון השיקולים הנוגעים לדחיית מועד הביצוע של המאסר. ההכרעה בשאלת עיכוב הביצוע בתקופת הערעור תביא בחשבון, מלבד הכלל הרחב בדבר ביצוע מיידי של המאסר, גם שיקולים מיוחדים הנוגעים לקיומו של ערעור תלוי ועומד על פסק-הדין...'. הנה כי כן, בהלכת שוורץ עוגנה 'גישת האיזון' אשר לצד הכלל הרחב בדבר ביצוע מיידי של עונש המאסר, מותירה שיקול דעת רחב בידי השופט היושב בדין לערוך איזון פרטני בגדריו של כל מקרה לגופו..." (ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 18.5.2011) [ההדגשות הוספו – בית הדין הצבאי לערעורים].

11. ברוח זו, קיימת מגמה לעכב את ביצוע עונש המאסר בפועל, כאשר התביעה מערערת על קולת עונשי מאסר בפועל, לתקופות קצרות ובדרך של עבודה צבאית. בבסיסה של אותה מגמה, מצויה התכלית, שלא לסכל את האפשרות לדון בערעור התביעה לגופו ולהימנע מלהעמיד את ערכאת הערעור לפני עובדה מוגמרת. יפים לכאן, הדברים הבאים:

"בפסיקתו של בית משפט זה נקבע לא אחת כי עונשי מאסר קצרים יחסית יעוכבו, בדרך כלל, ככל שמוגש ערעור על קולת גזר הדין. כמו כן נקבע לא אחת כי בקשות עיכוב ביצוע שמוגשות מטעם המדינה במסגרת ערעור על קולת העונש, כאשר מדובר בעונש מאסר שמבוצע בעבודות שירות והמדינה טוענת כי יש מקום לעונש מאסר בפועל, יתקבלו בדרך כלל. הטעם המרכזי לכך נעוץ בעובדה כי אם לא יעוכב ביצוע העונש והמשיב ירצה את עונשו (רובו או כולו), עשוי הערעור להתייתר והמדינה, בכובעה כמערערת, תועמד בפני עובדות מוגמרות מבחינת ריצוי העונש. זאת ועוד, ריצוי העונש (רובו או כולו)

גם צפוי לכבול את שיקול דעתה של ערכאת הערעור ולפגוע באופן זה באינטרס הציבורי להעמיד גזרי דין לבחינת ערכאת הערעור [ראו, בין היתר: ע"פ 2938/08 **מדינת ישראל נ' אגבריה** (טרם פורסם, 14.4.2008); ע"פ 10315/05 **מדינת ישראל נ' כריים** (טרם פורסם, 20.6.2007); ע"פ 1494/92 **מדינת ישראל נ' פלוני** (טרם פורסם, 9.11.2005); ע"פ 4348/12 **מדינת ישראל נ' צוברי**, פ"ד מו(2) 632 (1992)]. ע"פ 1408/18 **מדינת ישראל נ' בן אהרונב** (טרם פורסם, 6.6.2012); וראו גם: ע"פ 1408/18 **מדינת ישראל נ' בן דרור ואח'** (טרם פורסם, 21.2.2018).

12. אף במקרה דנן, נוכח משכו של עונש המאסר בפועל ואופן ריצויו; בשים לב לנימוקי התביעה בערעור; ואף בהתחשב בכך ש**קודם** לבחינתו של ערעור התביעה על קולת העונש, יש להיזרש לדיון מעמיק בערעור ההגנה, רחב ההיקף, על הכרעת הדין – על מנת שלא לסכל מראש את הסיכוי לקבלת ערעור התביעה – יש להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל עד למתן פסק הדין בערעור.

13. עולה מן המקובץ, כי נוכח מכלול השיקולים המתקיימים במקרה דנן – הנני מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל עד להכרעה בערעור.

ניתנה והודעה היום, כ"ד בניסן תשע"ח, 9 באפריל 2018, ותועבר לצדדים על-ידי המזכירות.

אורלי מרקמן, תא"ל
המשנה לנשיא בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ר י ס

חתימת המגיה: _____
העתק נאמן למקור
סרן קורל מכני
קצינת בית הדין
תאריך: _____